

Türkiye-Ürdün İş Forumu

[Sonuç Raporu]

27 Mart 2016, Amman-Ürdün

DEİK Türkiye-Ürdün İş Forumu 27 Mart 2016 Amman-Ürdün

DEİK Türkiye-Ürdün İş Konseyi tarafından 27 Mart 2016 tarihinde Ürdün'ün başkenti Amman'da gerçekleştirilen Türkiye-Ürdün İş Forumu'nda, her iki ülkeden 130'a yakın firma bir araya geldi. Forum kapsamında düzenlenen ikili görüşmelerde başta enerji, inşaat malzemeleri ve kimya sektörleri temsilcilerine ilgi büyüktü. İkili görüşmeler sırasında Gübretaş İşletmeler ve Yatırımlardan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Karaman ile Jordan Phosphate Mines Co. (JPMC) Başkanı Amer Majali'nin, iki firmanın ortaklığı konusunda, JPMC tarafından ortaklık şartlarının yazılı olarak Gübretaş'a iletildiği ve değerlendirme sürecinin başlatıldığı bilgisi edinildi.

İkili görüşmeler sonrasında, Akabe Özel Ekonomik Bölgesi ve bölgedeki yatırım teşviklerine ilişkin Ürdün Yatırım Ajansı tarafından bir sunum gerçekleştirildi.

Sunumda:

- Akabe Özel Ekonomik Bölgesi'ne ilişkin çeşitli vergi muafiyetleri ve vergi indirimleri ile üretimin teşviki konuları;
- Ürdün'ün sahip olduğu serbest ticaret anlaşmalarından faydalanabilme imkanları;
- Şirket kaydı, işçi izinleri ve çeşitli işlemlerin bu bölgelerde tek bir yapıdan kontrol mekanizması;
- Serbest Bölge'de yapılacak yatırımlarda %100 mülk sahipliği, %70 ve üzerinde oranlarda yabancı işçi izni;
- Akabe Özel Ekonomik Bölgesi'ne ilişkin 20 milyar ABD doların üzerine çıkan yabancı yatırım;
- Bölgeye ilişkin lojistik avantajlar (Amman dışındaki tek uluslararası havalimanı olan Kral Hüseyin Havalimanı Akabe'de bulunmaktadır. Bu havalimanında pilot okulu ve lojistik üssü gibi merkezlerin bulunmasının yanısıra verilen teşvikler dahilinde iki uçağa sahip olan bir şirketin Akabe merkezli havayolu şirketi kurması mümkündür), yetkililer tarafından ifade edildi.

Akabe Özel Ekonomik Bölgesi'ne ilişkin yapılan sunumda ayrıca, bölge ile ilgili teşvikleri içeren kanunların, 15 yıldır geçerliliğini koruyarak yabancı yatırım konusunda Ürdün'ün istikrarını simgelediği belirtildi. Ürdün'ün bütçesinin %10'una yakınına eğitime ayrıldığı, bunun sonucu olarak ise Ürdün'ün dünyadaki en yüksek mühendis ve doktor oranına sahip ülke olduğu ifade edildi.

Sunumda ayrıca, Bölgedeki ilk islami banka çalışmalarının Ürdün'de başladığı da vurguladı. Serbest piyasa kurallarının, doğru ve güçlü bir hukuki zeminde ilerlediğinin altının çizildiği sunumda, Ürdün'ün iletişim konusunda gelişmiş bir altyapıya sahip olduğu, Arap ülkelerinin internet altyapılarının Ürdün'e dayandığı, sağlık ve ilaç sektöründe Arap ülkeleri arasında birinci sırada bulunduğu ve 60'dan fazla ülkeye ilaç ihracatı yapıldığı da ifade edildi.

Forum kapsamında, Ürdün'deki turizm ve teknoloji iştiraklerine ilişkin yapılan sunumda ise, Ürdün'ün İslami Turizm konusuna eğilmek istediği, Umre için gelen Müslüman hacıların Mekke'den önce Amman üzerinden Kudüs ve Mescid-i Aksa ziyaretlerini gerçekleştirebilmeleri açısından girişimlerde bulunulduğu vurgulandı. Bu konuda Türkiye'nin desteğine ihtiyaç bulunduğu iletilirken havacılık konusunda da THY ile gerçekleştirilebilecek ortaklıklar ile dünyaya açılmak istendiği söylendi.

Ürdün'ün Petra Antik Kenti, Akabe Sahili ve Ölü Deniz'in yanısıra doğa turizmi ve macera turizmi konusunda ümit vaat ettiği ifade edilirken, turizm sektöründe TÜRİSAB'ın desteğine ihtiyaç duyulduğu, konferans turizmi için de Türk iş adamları ile ortak çalışmaya hazır olduğu kaydedildi.

Bununla beraber gerçekleştirilen sunumda, Ürdün'ün:

- Filistin'e yapılan hastaneler konusunda sahip olduğu tecrübe;
- Yeni girişimlere destek hususunda Arap ülkeleri arasında bulunduğu yüksek konum;
- Komşularından farklı olarak kendi yazılımlarını geliştirebilen bir ülke olması;
- Düşünce üreten bir kuşak yetiştirmek için uygulanan faaliyetler;
- Körfez ülkelerinde Türkiye ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilebilecek ortak girişimler;
- Avrupa pazarında Türkiye'nin tecrübelerinden yararlanabilmesi hususlarına değinildi

İş Forumu kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerin ardından T.C Başbakanı Ahmet Davutoğlu ve Ürdün Haşimi Krallığı Başbakanı Abdullah Ensour, T.C Ekonomi Bakanı Mustafa Elitaş, DEİK Yönetim Kurulu üyesi ve TOBB Başkan Yardımcısı İbrahim Çağlar'ın katılımları ile, Ürdün-Türkiye İş Konseyi Başkanı Hamdi Taba'nın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Forumda konuşan T.C. Başbakanı Ahmet Davutoğlu, Ürdün ve Türkiye'nin Suriye ve Irak'a komşu olan benzer iki ülke olduğunu, mülteci akını konusunda aynı kaderi paylaştığımızı, terörle boğuşan bu coğrafyada birbirine destek vermesi gereken iki ülke olduğunu vurguladı. Başbakan Davutoğlu, İpekyolu'nun üzerinde bu coğrafyanın tekrar ayağa kalkmasını temenni ettiklerini belirtti. Davutoğlu, AKABE ile İskenderun arasında Ro-Ro seferlerinin başlatılacağını belirtti. Türk ve Ürdünlü iş adamlarına seslenen Davutoğlu, Ürdün'de mevcut 300 milyon dolarlık Türk yatırımına ek yatırımlar yapılması, altyapı projelerinde Türk firmalarının üstlenici olması gerektiğini belirtti. Havayolu seferlerinin de artırılmasının planlandığını belirten Davutoğlu, Ürdün'ün inanç turizminde keşfedilmemiş bir hazine olduğunu söyledi.

Ürdün Haşimi Krallığı Başbakanı Abdullah Ensour ise, Forum kapsamında yaptığı konuşmada bölgedeki sorunların iki ülkenin ekonomik, siyasi ilişkilerini geliştirmesine engel olmaması gerektiğine vurgu yaptı. Ensour, gün içinde ekonomik düzeyde yapılan görüşmelerde, Akabe ile Türkiye tarafından belirlenecek bir liman arasında Ro-Ro seferlerinin hızlıca başlatılması,

AB ile, Nafta ülkeleri ile Ürdün arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmalarının Ürdün’de üretilecek Türk mallarının ihracatında avantaj sağlaması gibi konuların masaya yatırıldığını belirtti. Ensour, iki ülke arasında çift yönlü turizmin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekerek, özellikle dini turizm açısından Ürdün’ün Türk ziyaretçileri beklediğini belirtti.

DEİK Yönetim Kurulu Üyesi ve TOBB Başkan Yardımcısı İbrahim Çağlar ise, son yıllarda iki ülke yönetimlerinin ilişkileri geliştirmek adına atılan siyasi adımların önemine dikkat çekti. Ekonomik işbirliğini geliştirmek adına yoğun çalışma yürütülmesi gerektiğine vurgu yapan Çağlar, iki ülke arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasının yeni ticari olanaklar yarattığını belirtti. Siyasi ve ekonomik istikrarı ile Ürdün’ün eğitilmiş işgücü arzı ve elverişli iklimi ile cazibe merkezi haline geldiğini söyleyen İbrahim Çağlar, iki ülke arasında kesilen kara bağlantısına alternatif güzergahların acilen devreye sokulması gerektiğine dikkat çekti.

Ürdün İş Adamları Derneği Başkanı ve Ürdün-Türkiye İş Konseyi Başkanı Hamdi Tabbaa ise, ekonomik gelişmesini hızla sürdüren Türkiye’yi hayranlıkla takip ettiklerini ve Türk iş adamlarının sahip oldukları tecrübelerden olabildiğince yararlanmayı umduklarını belirtti. İş Forumu dahilinde yapılan sunumların ve gerçekleştirilen ikili görüşmelerin Ürdün’e farklı sektörlerde yatırım çekmek adına faydalı olacağına inandığını belirten Hamdi Tabbaa, yeni açılan TİKA ofisinin Ürdün’ün ihtiyaç duyduğu teknik desteği alması konusunda faydalı olacağına inandığını söyledi. 20 sene önce Şerif Egeli’nin çabaları ile DEİK çatısı altında kurulan Türkiye-Ürdün İş Konseyi’nin gerçekleştirdiği başarılı organizasyonlardan ve sonuçlarından çok memnun olduklarını ifade eden Ürdün İş Adamları Derneği Başkanı ve Ürdün-Türkiye İş Konseyi Başkanı, çalışmaların iki ülke için de paha biçilemez olumlu sonuçlar doğurduğunu sözlerine ekledi. Konseyin ortak çalışmalarının netice vermesi halinde, bölgedeki savaşlar sebebiyle iki ülke arasında yavaşlayan ticaretin Ro-Ro seferleri ile tekrar hareketleneceğini ve Türk yatırımcısını bölgeye çekerek Ürdün’ün sahip olduğu serbest ticaret anlaşmaları vesilesiyle Avrupa ve Körfez pazarlarına girişini kolaylaştıracağını ifade etti.

DEİK Türkiye-Ürdün İş Forumu’nda alınan kararlar neticesinde, İskenderun ile Akabe limanları arasında başlatılması planlanan Ro-Ro seferleri ile ilgili olarak DEİK Türkiye-Ürdün İş Konseyi Başkanı Ruhsar Pekcan, DEİK Orta Doğu & Körfez Bölge Koordinatörü Suzan Cailliau, Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) İcra Kurulu Üyesi Alpdoğan Kahraman ve Hatay Ro-Ro Genel Koordinatörü Mine Kaya’nın katılımları ile 7 Nisan 2016 tarihinde UND’nin merkezinde bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantının ardından İş Konseyi Eş Başkanı Hamdi Tabba ile temasa geçilerek konu ile alakalı yetkili makamlardan destek sözü alındı.